

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 592/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Palkovič advokátska kancelária s.r.o., Kapitulská 20, Trnava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresného súdu Bratislava I) v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19C/13/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19C/13/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-19C/13/2019 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť trovy právneho zastúpenia **949,17 eur** a zaplatiť ich na účet právneho zástupcu sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. septembra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Ďalej navrhuje prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov a priznať finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

2. Z obsahu s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľka sa v napadnutom konaní domáha určenia neplatnosti zápisnice a uznesenia zhromaždenia vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Žaloba bola okresnému súdu doručená 27. marca 2019 spolu s návrhom na vydanie neodkladného opatrenia (pozastavenie účinnosti napadnutého uznesenia). Uznesením z 25. apríla 2019 okresný súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Na odvolanie žalovanej odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odmietol. Uznesenie odvolacieho súdu z 29. júla 2019 nadobudlo právoplatnosť 26. augusta 2019. Okresný súd 5. decembra 2019 vyzval s'ťažovateľku na odstránenie v'ád podania tak, aby súdu doručila v čitateľnej a zrozumiteľnej forme žalobný návrh. Podaním doručeným elektronicky 21. januára 2020, doplneným 23. januára 2020, s'ťažovateľka doplnila svoju žalobu. Okresný súd zistil, že od 13. októbra 2020 sa na návrh [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. 2Ps/9/2020 vedie konanie o spôsobilosti s'ťažovateľky na právne úkony. Uznesením z 24. marca 2023 konanie o žalobe s'ťažovateľky prerušil do právoplatného skončenia konania veci vedenej pod sp. zn. 2Ps/9/2020.

3. S'ťažovateľka uvádza, že v súvislosti s bytovým domom podala niekoľko žalôb, v ktorých dochádza k zbytočným priet'ahom z dôvodu pomalého a neefektívneho postupu súdu.

4. S'ťažovateľka namieta, že v konaní o jej žalobe dochádza (v súčasnosti na mestskom súde) k zbytočným priet'ahom už vyše 6 rokov a 4 mesiace. V súvislosti s konaním na obmedzenie jej spôsobilosti na právne úkony uvádza, že ide o šikanózne konanie, ktoré bolo uznesením súdu z 20. marca 2025 zastavené, a jeho cieľom bolo pripraviť s'ťažovateľku o majetok. Argumentuje aj tým, že aj keby súd rozhodol, že obmedzuje jej spôsobilosť, obmedzenie nemá spätnú účinnosť a v čase začatia napadnutého konania bola s'ťažovateľka spôsobilá na právne úkony.

5. Ústavný súd ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky predbežne prerokoval a uznesením č. k. II. ÚS 592/2025-12 zo 16. októbra 2025 ju prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/844/2025 z 25. novembra 2025 v podstatnom k priebehu napadnutého konania uviedol, že s'ťažovateľka podala žalobu spojenú s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom súd právoplatne rozhodol (v spojení s uznesením odvolacieho súdu, pozn.) 26. augusta 2019. V zmysle pokynu odvolacieho súdu vyzval s'ťažovateľku na odstránenie v'ád žaloby 5. decembra 2019, ktorú s'ťažovateľka podaním z 21. januára 2020 odstránila. Súd uznesením z 24. marca 2023 napadnuté konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde sp. zn. 2Ps/9/2020. Priebežne zisťoval stav v konaní na okresnom súde, ktoré bolo právoplatne skončené 20. mája 2025. Uznesením 2. septembra 2025 rozhodol o pokračovaní v napadnutom konaní. K právnej a skutkovej zložitosti mestský súd uviedol, že spor sa nejaví ako zložitý. Skutočnosť, že súd dosiaľ meritórne nerozhodol, bolo podľa názoru mestského súdu ovplyvnené najmä prerušením napadnutého konania. Vyjadril názor, že mestský súd zbytočné priet'ahy nespôsobil prerušením konania.

7. Súčasťou vyjadrenia mestského súdu bolo aj vyjadrenie zákonnej sudkyne s podrobnou chronológiou procesných úkonov súdu a strán konania, z ktorej vyplývajú tieto podstatné úkony:

- 28. marca 2019 – doručená žaloba „o opravu zápisnice a neplatnosť zhromaždenia vlastníkov bytov“,
- 25. apríla 2019 – uznesenie, zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia,
- 5. júna 2019 – odvolanie sťažovateľky,
- 1. júla 2019 – uznesením vyrubený súdny poplatok za neodkladné opatrenie a odvolanie,
- 2. júla 2019 – predloženie spisu odvolaciemu súdu,
- 29. júla 2019 – vrátený súdny spis s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odmietol,
- 5. decembra 2019 – uznesením bola sťažovateľka vyzvaná na odstránenie nedostatkov žaloby,
- 21. januára 2020 – doručené podanie sťažovateľky,
- 24. marca 2023 – uznesením prerušené konanie do právoplatného skončenia súvisiaceho konania o obmedzenie spôsobilosti sťažovateľky (2Ps/9/2020),
- 24. marca, 29. septembra, 20. decembra 2023, 30. apríla, 23. augusta, 28. novembra 2024, 14. januára, 11. marca, 24. apríla, 30. mája 2025 – súd zisťoval stav súvisiaceho konania,
- 2. júna 2025 – súdu zaslané právoplatné uznesenie o zastavení súvisiaceho konania,
- 2. septembra 2025 – súd uznesením rozhodol o pokračovaní napadnutého konania.

III.

Replika sťažovateľky

8. Sťažovateľka k vyjadreniu mestského súdu 5. decembra 2025 doručila stanovisko, v ktorom vyjadrila súhlas s tým, že súd v jej veci konal plynulo od doručenia žaloby až do doručenia opravy svojho návrhu 21. januára 2020. Následne až dosiaľ bol podľa názoru sťažovateľky mestský súd nečinný, nevykonával žiaden úkon smerujúci k odstráneniu jej právnej neistoty rozhodnutím vo veci samej. Dosiaľ nedoručil žalobu protistrane, hoci bol na to priestor. Osobitne k prerušeniu konania sťažovateľka uviedla, že pred prerušením napadnutého konania vôbec nezisťoval ani v rovine osvedčenia predpokladov, či je u sťažovateľky daný dôvodov na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, pričom toto konanie už prebiehalo takmer tri roky. Nezisťoval, či nejde o šikanózný návrh nemajúci reálny skutkový základ, tak ako sa neskôr potvrdilo. Z vyjadrenia mestského súdu podľa názoru sťažovateľky nevyplývajú žiadne výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali výnimočnú dĺžku konania, v ktorom dosiaľ neboli vykonané žiadne úkony všeobecného súdu smerujúce k vydaniu rozhodnutia vo veci samej.

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskom mestského súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že stručná chronológia úkonov, tak ako ju opísal mestský súd vo svojom vyjadrení (bod 7), zodpovedá obsahu súdneho spisu, ktorý bol ústavnému súdu predložený spolu s týmto vyjadrením.

11. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

12. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

14. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že ide o štandardnú vec, ktorá v okolnostiach veci nevykazuje prvky skutkovej či právnej zložitosti. Rovnako sa vyjadril aj mestský súd.

15. Pri skúmaní správania sťažovateľky v napadnutom konaní ústavný súd nezistil okolnosti, ktorými by prispela k zbytočným prietahom v napadnutom konaní.

16. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných prietahov v napadnutom konaní.

17. Zo spracovanej chronológie postupu mestského súdu v napadnutom konaní (bod 7) vyplýva, že konanie ako celok je poznamenané zbytočnými prietahmi a neefektívnym postupom. Mestský súd v začiatkovej fáze konal v primeraných časových odstupoch až do februára 2020. Následne bol bezdôvodne nečinný až do vydania rozhodnutia o prerušení konania, ktoré bolo odôvodnené tým, že na okresnom súde prebieha konanie o obmedzenie spôsobilosti sťažovateľky na právne úkony. Súvisiace konanie v čase vydania uznesenia o prerušení napadnutého konania prebiehalo približne tri roky, preto ústavný súd, vychádzajúc z absencie vysvetlenia súdu (aký by malo potenciálne vplyv na výsledok napadnutého konania) a taktiež z výsledku konania o návrhu na obmedzenie

spôsobilosti (zastavenie konania) konštatuje, že nedospel k záveru, že prerušenie konania v okolnostiach prípadu tvorilo prekážku postupu súdu v napadnutom konaní. Ako správne namietala sťažovateľka, aj keby došlo k jej obmedzeniu spôsobilosti na právne úkony rozhodnutím súdu, toto obmedzenie by smerovalo do budúcnosti, nie však do minulosti, teda k okamihu podania jej návrhu v napadnutom konaní. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že k prerušeniu konania došlo len na základe splnenia formálnych predpokladov bez uvedenia konkrétnych dôvodov, ktoré by materiálne napĺňali existenciu prekážky postupu súdu v napadnutom konaní. O uvedenom svedčí aj tá skutočnosť, že súd dosiaľ nezaslal žalobu na vyjadrenie protistrane. Ústavný súd konštatuje, že mestský súd bol bezdôvodne nečinný od februára 2020 až dosiaľ, teda vyše 5 rokov. Toto obdobie je potrebné považovať za zbytočný priesťah.

18. Vychádzajúc z uvedeného a prihliadajúc na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

19. Na základe zistenia, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky a označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných priesťahov (bod 2 výroku nálezu).

V.

Primerané finančné zadosťučinenie

20. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

21. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, čo odôvodnila pretrvávajúcim stavom právnej neistoty.

22. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

23. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, správanie sťažovateľky, ako aj všetky okolnosti daného prípadu (zbytočné priesťahy, neidentifikovaný význam konania pre sťažovateľku), ústavný súd považoval priznanie 2 000 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 a 5 výroku nálezu).

V.
Trovy konania

24. Ústavný súd, vychádzajúc z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, priznal podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľke náhradu trov konania z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 371 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 14,84 eur. Za úkon vyjadrenie právneho zástupcu k stanovisku mestského súdu odmenu nepriznal, keďže neobsahovalo žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súde nebola známa z ústavnej sťažnosti, resp. z obsahu predloženého súdneho spisu.

25. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto dane. Ústavný súd tak v súhrne priznal náhradu trov konania 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

26. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu